

T A R İ H VESİKALARI

Sayı : 10

İlkkânun 1942

Cilt: II

KARAOŞMANOĞULLARINA AİT BAZI VESİKALAR

II

(*Hacı Mustafa Ağa*)

[c. II. sayı 9, sahife 207 den devam]

Karaoşmanoğulları mevzuu incelenirken, bu bölgeyi aiâkadar eden diğer önemli hadise ve vak'alara dair vesikalar da neşredilecek, bu vesile ile Saruhan ve civarının âyanı hakkında da fikir verilmeğe çalışılacaktır.

Osmanlı İmparatorluğunda âyan ve mütegalibenin nerelerde türediklerini ve azıllarının kimler olduğunu maalesef lâyıkı veçhile bilmiyoruz. Neşredeceğimiz vesikalarda, komşu sancaklarda hangi âyanın bulunduğu gösterilmekte ve bunlar hakkında malûmat da verilmektedir. Mütegalibe sınıfının ne gibi işler gördüğu, neler yaptığı henüz gereği gibi aydınlanmamış olduğu için bu mevzuu işleyecekleri tarihi materyel hazırlamak üzere, Karaoşmanoğullarını incelerken, onlara ve mütegalibe sınıfına ait olan en ufak bir vesikayı bile gözden kaçırmıyarak aynen neşretmeye çalışacağız.

Karaoşman'ın ölümünü müteakip, oğulları içinde ilk defa sahneye atılan büyük oğlu Hacı Mustafa oldu. Sicillerden, Mustafa Ağa'nın Serdengeçti ağalarından olduğu, İran seferlerinde, eşkıyadan Sarayköylü Sarıbey oğlu Mustafa ve Sıracalı Himmet'in tedibinde oynadığı roller neticesinde büyük bir nüfuz kazandığı anlaşılıyor.

Pasarofça muahedesinin imzasından sonra, İran harpleri başlamış, Anadolu'nun bu yanlarından da Revan'a asker ve hayvan gönderilmiye başlanmıştı.

1137 rebiyülevvelinin 10 unda (27. XI. 1724) yazılan bir fermanla Şark seferi için mubayaa edilecek develeri oraya götürmiye: "... Saruhan Sancağında yaya karyesinde sakin âyan-ı vilâyetden Karaoşman oğlu Mustafa ve Karahisar sakinlerinde Abdi Ağa oğlu demekle maruf Gedikli zuamadan Abdülbaki...", Başbuğ tayin edilmişlerdir. [23] Fakat Mustafa Ağa bu sefere iştirak etmemiş, Manisa'da Beyt ül-mal-i Hassa ve Amme mukataası Emîni olarak kalmıştır.

1143 (1730) yılında Hacı Mustafa Ağa, Kırkağaç'ta, Yiyenzade Seyyit Mustafa ve Kemer Edremitli Hacı Mehmet ve Gördesli Sunullâh ve Mustafa Ağalar, Aydın tarafından toplanacak her bin nefer üzerine Başbuğ tayin edilmişler ise de Hacı Mustafa ile Yiyenzade Mustafa Başbuğluğu kabul etmiyerek sefere gitmek istemedikleri gibi, diğerlerinin de, gitmemeleri için teşvik etmişlerdir. Fakat hükûmetin şiddetli emirleri karşısında, yakalanıp Güzelhisar kalesine hapsedileceklerini anlayınca, sefere

[23] Bakınız : Vesika : 9

gitmiye mecbur olmuşlardır. [24] Hacı Mustafa Ağa, Manisa bölgesinden topladığı 350 neferle 1143 yılının 28 zilkadesinde (6. VI. 1731) Revan'a hareket etmiştir.

1146 senesi şaban evailinde (Birinci kânun 1733 ortaları) Yeniçeri Ağası Mustafa Ağadan: "...Manisada vâki Serdengeçti Ağalarına..", gönderilen bir mektupta : Osman Paşanın ölümünden sonra Şah Tahmasb'ın tekrar Bağdad üzerine yürüdüğü, fazla askere lüzum hasil olduğundan Köprülüzade Fazıl Adullah Paşanın maiyetinde bulunmak üzere: "... Sefer görmüş ve neferat imaline kadir atik Serdengeçti Ağaları ile bir miktar Yeniçeri dahi ziyade bulunması elzem-i levazımtan olduğu ecilden ancak dininde sadakat ve istikâmet üzere hizmet ve bezl-i vüs' ü kudret eylemek üzere siz de bayraklarınızı küşade ve etba' ve levahikiniz ve tecrübe ve itimad eylediğiniz tâmm-üs-silâh yarar ve cengâver yeniçeri dilâverlerinden sen ki Yaya kayesinde Karaosman Zade Mustafa zîde Kadruhusun yüz nefer ve siz ki Akhisar'da El-hâc Şaban Zade ve Katırcı Ali ve Bodur Zade Süleyman ve Çolak İsmail ve Nişancı İsmail ve Kırkağaçlı Yiyenzade ... zîde kadruhümsiz siz dahi ellişer nefer ve Manisada Kasab Zade Ali ve Kara Ali oğlu İbrahim ve gene Kırkağaç'ta Kerim Zade zîde kadruhümsiz siz dahi otuzar nefer ile bilâ te'hir kalkub Vezîr-i müşarünileyhin maiyetiyle varub...", maiyetleri ile setere gitmeleri emredilmiş ise de Mustafa Ağa, Manisa'da kalmış ve bu sırada zuhur eden Sarıbeyoğlunun takibi ile meşgul olmuştur.

"... Ezine-i Lazkiye kazasına tâbi Saray karyesi sakinlerinden olub enva-işerr-i şakavete tasaddi ile muzırr-ı ibâd ve sâi bil-fesâd olan Sarıbey oğlu Mustafa nâm şaki ..", [25] bu mntakayı soymıya başladığından tedibi için Aydın Muhassılı Mehmed Paşa'ya ferman göndilmiş, Mehmed Paşa da, bu bölgedeki nüfuzlu kimseleri, Sarıbeyoğlunu takib için maiyetine çağırmıştır [26].

1150 (1737) yılında Sarıbeyoğlu "Sefere gideceğim,, diye kendisini affettirmiş ve Gelibolu'ya badar gittikten sonra tekrar geriye dönmüş, uğradığı yerlerden üçer beşer akça alarak: " Ben evvelbahara kadar mezunum...,, diye Denizli mukataası dahilinde Honas kalesine girip, etraftan zahîre toplamıya başlamış ve biraz sonra da Denizli Voyvodalığının kendisine verilmesini arzu etmiştir; Denizli Voyvodalığı verilmeyince, Denizli Serdarını maiyeti ile beraber kaleye çağırmış ve öldürmüştür. Bunun üzerine hükümet, yakalanması ve kellesinin kesilmesi için Aydın Muhassılı Mehmed Paşaya emir vermiştir [27].

[24] Bakınız : Vesika : 10, 11, 12

[25] 1148 (1735) yılı Manisa Mahkeme-i şer'îye sicilleri.

[26] Bakınız : Vesika : 13-14.

[27] 1150 (1737) yılı Manisa Mahkeme-i şer'îye sicilleri.

Sarıbeyoğlu, 1150 (1737) yılından 1152 (1739) tarihine kadar hükümeti oyalamıştır. Aydın Muhassılı Mehmed Paşa eşkiyayı tedib edememiş, onun yerine Şam Valisi Kazıkçı Hüseyin Paşa tayin edilmiş fakat bu zatın da mağlûbiyeti üzerine Anadolu Valisi Vezir Ahmed Paşa yakalamıya ve cezalandırımıya memur edilmiştir. Ahmed Paşa evvelâ yenilmiş, fakat sonradan eşkiyayı yenerek ortadan kaldırmıştır. Mustafa Ağa, gerek Sarıbey oğlunun takibinde, gerekse eşkiyayı takip eden askere zahîre yollamakta büyük hizmetler görmüş, eşkiyanın tenkilinden sonra da, Saruhan bölgesinden eşkiyanın temizlenmesine memur edilmiştir [28].

Sarıbeyoğlundan sonra 1156 (1743) yılında Manisa'da türleyen ve "Sefere gideceğim,, diye kendini affettirip tekrar eşkiyalığa başlayan Sıracalı Himmet'in takibine memur edilen eski Sadrazamlardan Raka taraflarına memur Ahmed Paşaya büyük yardımları dokonmuştur.

Mustafa Ağa, sefer ve eşkiya takibine, bazan kendi menfaatini düşünerek, bazan nükûmetin cebir ve şiddetinden ürkererek iştirak ettiği gibi kardeşi İbrahim ve Abdullah Ağalar da seferlere çağırılmışlardır [29]

Mustafa Ağa yaptığı yardımlar neticesinde büyük nüfuz sahibi olmuş, değil Saruhan'da, civar memleketlerde bile meydana gelen eşkiyalık hareketlerinin yatıştırılmasında birinci eleman olarak kullanılmıştır [30].

İlk zamanlarda Mustafa Ağanın gösterdiği yayret ve yararlığa mukabil kendisine Saruhan Mütesellimliği tevdi edilmiş, bir müddet sonradan sancağın bütün mukataalarını ele geçirmiştir. Hacı Mustafa Ağa, Saruhan Mütesellimliğini ya damadı Hidayetullâh veya oğulları Ataullâh

[28] Bakınız: Vesika: 15, 16, 17.

[29] 1156 senesi rebiülâhir evasıtında (haziran 1743 ortalarında) Diyarıbakır Valisi ve Serasker bulunan Ali Paşa'nın maiyetinde bulunmak üzere şehir ve köylerde oturan eski ağalar ve Yeniçeri emekdarlarından asker istenir ve bunların da Turnacı başı Mustafa'nın maiyetinde Ali Paşa'nın yanına gitmeleri emredilir. Sefer için çağırılan ağalar şunlardır: «... Manisa kazasına tabi Yaya köyünde sakin Karaosmanoğlu İbrahim ve Menteşeli Hasan Çavuş Zade Ahmed yahut karındaşı Yusuf ve Menteşeli Aziz Zade Abdullah ve Cihanzade Elhac Aziz veyahud karındaşı Mustafa ve Alaşehirli Ömer Ağa'nın karındaşı Ali yahud Halil herbirerleri yüzellişer nefer tâm-üs-silâh güzîde ve müntahab ademler ile ve ödemişte sakin Ali Ağa oğlu Elhac Ali ve Posacı oğlu Hasan ve İnebey'de Muslu ve Cebelü oğlu Ali ve Karapınarlı Süleyman herbirerleri yüzer nefer âdemler ile ve Abdullâh Çelebi oğlu Musa seksener nefer âdemler ile ve Saruhan sancağında Kara Ali oğlu Mahmut ve karındaşı İsmail ve Halil oğlu Mehmed ve oğlu Ali Mahmud, Kasapbaşı oğlu Yeğen Ali ve Yurtdağında Sarımsakçı ve Elhaç Mustafa oğlın ve Kalbıklı Himmet ve oğlu Zeynullâh seksener nefer âdemleri ile ve Adala ovasında Yarbasan Ali, Marmara'da Tosun Beşe Elhac Veli ve Nazillide Eceli Zade Mehmed ve Tire'de Arnavud oğlu ve Güzelhisar'da Suhta oğlu İsmail ağanın oğlu Mehmed bunlar da seksener neferleri olmak üzere ve Turgutlu kasabasından Seyfi oğlu ve uzun Halil oğlu Mehmed ve Kırkağaç'da Yeğen Zade ve Kızılcıalutaşlı Tesli oğlu Yusuf 150 şer nefer âdemleriyle...» aynı yıl sicilleri.

[30] Bakınız: Vesika: 20,21.

ve Ahmed vasıtasıyla idare ediyor, bunlardan birisinden şikâyet edilince idareyi bizzat eline alıyordu.

Saruhan mukataasının geliri Anadolu Valilerine ait olduğundan 1165 (1751) yıllarında Anadolu Valisi bulunan Yeğen Ali Paşa, Saruhan mukataasını evvelâ Aydın Muhassılı Mehmed Paşa'ya vermiş, fakat Hacı Mustafa Ağa'nın bu zat hakkında halka yaptırdığı şikâyetler neticesinde, mukataa, Mehmed Paşa'nın elinden alınarak Mustafa Ağa'ya iltizam ettirilmiştir. [31]

Mustafa Ağa, mütesellim ve mültezim olduktan sonra gerek servetini ve gerek nüfuzunu takviye etmek bâhanesiyle yolsuzluğa başlamış, diğer mültezimler gibi usulsüz para toplama başlamıştır.

Mustafa Ağanın yolsuzluklarından ilk defa Turgutlu ahali, Ağa'nın orada yaptırdığı han arsasından dolayı şikâyet etmişlerdir; Mustafa Ağa da bunlara mukabil dâva açmış ve nüfuzunu kırma uğraşan beş kişinin Mağosa kalesine hapsedilmelerine sebep olmuş ise de sonradan halkın ricası ile, para mukabilinde bir daha Turgutlu'da oturmamak üzere hapisten çıkmalarına müsaade edilmiştir [32].

Mustafa Ağa, nüfuz ve kudretinden istifade ederek yolsuzluğu daha ziyade artırmış, binnetice başta Turgutlu ahali olmak üzere bütün sancak halkının şikâyetine sebep olmuştur.

Turgutlu halkının, yerinde görülen şikâyeti üzerine bu mukataa Mustafa Ağa'nın üzerinden alınarak Seyyid Mustafa Ağaya iltizam ettirilmiştir. Hacı Mustafa Ağa, Seyyid Mustafa Ağa'yı, Turgutlu mültezimliğinden uzaklaştırmaya uğraştı ise de muvaffak olamadı. Bilâkis, bu mücadele Mustafa Ağa'nın kafasının kesilmesi ile neticelendi.

Çünkü yapılan tahkikat neticesinde Turgutlu'nun Manisa'ya ait nahiyelerden biri olduğu: "... Liva-i mezbûre senevî tahsis kılınan mal-i hazeriyenin tevzi ve taksimi haneleri hesabınca olmak iktiza ederken Karaosmanoğlu Hacı Mustafa Ağa mâtekaddemdenberu liva-i mezbûre mütesellim olmağla tama'-ı hamından naşi Turgutlu kasabasından iktiza eden hazeriyenin bir kaç katını mutalebe ve cebren tahsil eyledikten fukarâ ve zuafâyeye gadr-i külli ve perakende ve perişan olmalarına bais ve badi olduğu...» anlaşıldığından ihkak-ı hak edilmesine karar verildi [33].

Halkın birbirini takip eden şikâyetleri [34] nihayet Mustafa Ağa'nın mütesellim ve mültezimlikten atılmasına sebep oldu: 1168 (1755) [35].

[31] Bakınız: vesika : 22,23,24,26.

[32] Şevval 1166 (ağustos 1753) tarihinde yazılan hüküm.

[33] 1168 yılı zilhicce evaili (eylül 1755 ortaları) Manisa Mahkeme-i şer'îye sicilleri.

[34] Bakınız: Vesika: 25,27,28.

[35] » » : 29, 30.

Mustafa Ağa'nın yerine Anadolu Valisi Yeğen Ali paşanın Kapucular Kethüdası Elhac İbrahim Ağa Mütesellim olarak gönderildi [36].

Mustafa Ağa, damadı Hidayetullâh ve kardeşi İbrahim Ağa hakkında yapılan şikâyetleri incelemek ve bir karara bağlamak üzere Şey-ul-islâm tarafından eski Filibe Kadısı Esseyyid Mehmed müstakil Hâkim, Dergâh-ı muallâ Kapıcıbaşlarından Destarî Osman mübaşir, Ocak tarafından da Manisa Zabiti Turnacıbaşı Haşim zade Ahmed zabıt, tayin edildiler [37].

9 – Hacı Mustafa Ağa ile Karahisardan Abdi oğlu Abdülbaki Ağa'nın, Kütahyadan mübayaa edilecek altı yüz deveye, başbuğ tayin edildiklerine dair

Mefahir-ül-kudatı vel-hükkâm ve maâdin-ül-fazâili vel-keâm Anadolu eyaletinde vâki olan kadılar ve Kütahya naibi zîde fadlum ve mefahir-ül-emasili vel-a'yân Kütahya ve Karahisar-ı Sahib ve Teke ve Hamid ve Saruhan ve sair eyaleteyni mezburede vâki sancakların mütesellimleri ve Saruhan sancağında Yaya karyesinde sakin âyan-ı vilâyetden Karaosmanoğlu Mustafa ve Karahisar-ı sahib sakinlerinden Abdi Ağa oğlu dimekle maruf gedikli züamadan Abdülbaki zîde mecduhum Tevkî-i refî-i hümayun vasıl olcuk malûm olaki inşâ'-Allahü taâlâ ibtida-i baharda Serasker olan düstur-ı mükerrrem müşîr-i mufahham nizam-ül-âlem vezirim Abdullah Paşa edâm-Allâhu taâlâ iclâlehu ile Tebriz üzerine memur olacak tavâyif-i askeriyeye verilecek tayinat için zahayir ve cebhane ve tophane ve sair levazım nakli için ziyade mekâri davarları tedarüki muktazî olub geçen sene ihrac olunan develerin yanlarında bir kimesne başbuğ olub ve mekârilerin semerâleri ve yularları olmağın gereği gibi mühimmat ve yularları tekmil olub zehayir nakil hizmetinde i'cal olmayub ancak inşâ'-Allahu taâlâ bu sene-i mübarekede ihrac olunan develerin her sancakda a'yan-i vilâyetden birer ve ikişer kimesne başbuğ olub ve develeri kendi yanlarına alub ve katar devenin birer sarbanları olub develerin kendi yanlarına alub develerin semerleri ve havutları tekmil olub ve beher mehar devenin ikişer çift çuvalları ve urganları ile asla irtifakları olmamak üzere ihrac ve beher mehar deveye onar kile şâir mübayea ve tahmil ve doğru gönderüb Serasker-i müşârünileyhin marifetile مور [38] kasabasında anbara teslim etdirilmek üzere her mehar deve yevmî yirmi beş sağ akça ücret ile üç aylık peşin ücretleri Kütahya'nın bin yüz otuz yedi (1724) senesi avarızı ve nüzlü?

[36] Bakınız : Vesika : 31.

[37] » » : 32,33,34.

[38] Veya مور olacak

malinden takas olunub verilmek üzere deyü üç aydan sonra hizmette oldukları eyyam vech-i meşruh üzere her mah ücretleri mahallinden Ordu Defterdarı yedinden verilmek üzere ayalet-i Kütahya'dan yüz katar deve mehar her deve yevmi yirmi beşer sağ akçe ücret ile mehair olmak üzere ihrac vezir-i müşarünileyhin yedlerinde mevcut bulunmak üzere fermanım olub ol mikdar develeri eyalet-i mezbûreden cümle ahali-i vilâyet ma'rifetile tevzi' ve tekmil ve hazır ve amade oldukdan sonra siz ki Karaosman Oğlu Mustafa ve Karahisar sakinlerinden Abdi Ağa oğlu Abdülbaki zîde mecduhumasız üzerlerine başbuğ olub develeri yanlarınıza alub vezir-i müşarünileyhin yanların gönderüb itmam-i hidamata değin maan bulunmak üzere emr-i alışanımla me'mur olmanız ile imdi siz ki kadılar ve Mütesellim ve a'yân-ı vilâyet işerlerisiz işbu emr-i âlişanımla me'mur olmanız ile işbu emr-i âlişanın varduğu gibi eyalet-i mezbûreden ihracı fermanım olan altı yüz mehar develeri cümle ahali-i vilâyet marifetile bir saat evvel sancaklara tevzi' ve ihrac edüb bervech-i peşin üç aylık iktiza eden on bir bin iki yüz elli gurus ücretleri eyalet-i mezbure alan Kütahya ve tavabii avarız ve nüzlü malinden olmak üzere verüb ve dahi avarız ve nüzlü malini tahsildar taleb eylememek üzere zikr olunan develer ihraç olduğu sancaklarda cümle boş gitmeyüb beher mehar deveye onar kile şaîr tahmil (ile) vezir-i müşarün ileyhin yanına götürüb teslim-i anbar etdirilmek şartıyla altı yüz mehari deveye tahmil olunacak altı yüz bin kil şaîri [39] yirmişer akça olmak üzere mübayaea ve tedarük olmak ve bahasını yine avarız ve nüzlü malinden verilmek üzere muhasıl suret-i defteri irsal olmağın iş bu emr-i şerif-i âlişanım varduğu gibi zikr olunan altı yüz mehar deve eyalet-i mezkûrda olan sancaklara tevzi ve defter olunub bir saat evvel ihrac ve bir katarına iş ve güce yarar bir nefer sarban tayin ve hazır ve amade oldukdan sonra beher meharine onar kile şaîr dahi mübayaea ve tahmil olunub siz ki mumaleyhimasız fermanım olan altı yüz mehar develeri tahrir ve havutları ve yularları mükemmel olub ve her mehari devenin ikişer yüz çuvalı olup ve organları mükemmel [40] olmak üzere cümlesini iharaç ve onar kile şaîr dahi mübayaea ve defterde tasrih olduğu üzere gerek ücret ve gerek şaîr bahaları avarız ve nüzlü mallerinden alınmak üzere tamamen mübaya' develer ve tahmil ve bervech-i peşin üçer aylık übretleri ile şaîrin beher kilesine yirmişer sağ akçayı bahaların avarız ve nüzülleri malinden takas olunmak şartıyla eshabına verdirüb tekmil oldukdan sonra havalar da itidâl oldukda heman yola azimet ve doğru Serasker-i müşarünileyhin yanına varub ve tahmil olunan şaîri yanına götürüb vezir-i

[39] Altı bin kil olması lâzım

[40] ikişer çift çuval olması lâzım

müşarünileyh marifetiyle anbara teslim olunduğuna temessük alunub ve zikr olunan develeri itmam-i hidmete değin vezîr-i müşarünileyh ile zahîre ve gerek cebhane ve mühimmat ve sair nakli hizmetinde imal ediverilüb bilâ izin(bilâ iznin)içinden bir devesi firar eylemek veyahud noksan götürmek ihtimaliniz olur ise siz ki baş ve buğ (baş buğ) olunan Mustafa ve Abdülbaki ziyde mecduhumasız verilen ücret sizden tazmin olunduktan sonra cezanız tertib ve mal(ü)emlâkiniz canib-i mîrî için girift olacağı mukarrer ve muhakkak bilüb ana göre habîr ve âgâh olub bu zikr olunan altı yüz devenin cümlesin tekmilen ihrac ve bir gün evvel varub mevcut bulunub zahîre ve mühimmat nakli için ziyade ehem ve elzem olmağla bil-cümle sancaklara tevzi ve a'yan ve ahali-i memleketde ve re-aya ve her kimin yedinde bulunur ise ahzolunub kat'a kimesneye özür ve bahane etdirilmeyüb üçer aylık peşin ücretleri avarız ve nüzlûma hallerinden verüb ve şaîrin dahi beher kilesine yirmi beş sağ akçadan bahasın avarız ve nüzlûm hâllerinden verüb verilen akça avarız ve nüzül tahsildarlarının hesabına mahsub olmak için yedine temessük verüb bir dahi fukaradan terar avarız ve nüzul taleb etdirmeyüb altı bin kil şaîri tamamen mübayaı develeri ihrac ve semerleri ve yularları ve âdemlerini mükemmel olmak üzere ve işe yarar birer nefer sarbanlar dahi ve alınan şaîri develere tahmil ile getirüb mevcut eylediğinizde vezîr-i müşarünileyhin arz ve ilâmı alınub Âsitane-i saadetime irsal ve isal eyleyüb inşâ'-Allâhu taâlâ vezîr-i müşarünileyhin reyî üzere asakir-i mansureye zehayir-i tayin nakli ve cebhane ve sair mühimmat-i seferiye nakli hizmetlerinde imâl olunub peşin verilüb üçer aylık ücretleri tekmilinden sonra kusurların dahi verüb ve defteri yedinden verilmek üzere olmağla vezîr-i müşarünileyhin izni olmadıkca avdet ve ric'at eylememek üzere hizmetlerinde mevcut ve imal eylemeniz babında ferman-i âlişan sadır olmuştur Buyurdum ki vâdıkda bu babda veçh-i meşruh üzere şeref yâfte-i sudur olan işbu emr-i şerif-i celil-üş-şan-ı vacib-ül-ittibâ' ve lâzım-ül-imtisalimin mazmun-ı itaat-makrunu ile âmil olub hilâfına kat'a bu dürlü vaz' u hareketden bu babda ihtiraz eyleyesiz Şöyle bilesiz alâmet-i şerife itimad kılasız Tahriren fil-yevm-il-âşiri rebiülevvel seneti seb'in ve selâsine ve mietin ve elf 1137. (10 rebiulevvel 1137 = 27. XI. 1724)

10 – Serasker Ali Paşa maiyetinde bulunmak üzere Aydın havalisinden toplanacak bin nefer piyade askeri üzerine Karaosmanoğlu Mustafa ve Kemer Edremit'li El-hac Mehmed Ağanın başbuğ tayin edildiğine dair

Kıdvat-ül-emacidi vel-a'yan Aydın muhassılı vekili... ve Aydın havalisinden bin nefer mirî piyade levendat tahririne memur dergâh-i mu-

allâm gediklülerinden Ahmed ziyde mecduhu ve kıdvet-ül-emasili vel-akran Karaosmanoğlu Mustafa ve Kemer Edremit sakinlerinden el-hac Mehmed ziyde kadrum tevki-i refi-i hümayun vasıl olıcak malûm ola ki hâlâ revan canibi Seraskeri olan vezîrim Ali Paşa edâm-Allah taâlâ iclâlelunun maiyetinde mevcut bulunmak üzere Aydın havalsinden tahriri fermanım olunan iki bin nefer mîrî piyade levendatın mübaşir-i mumaileyh Ahmed ziyde mecduhunun memur olduğu bin neferin yedi bayrağı üzerine merkumandan Karaosmanoğlu Mustafa ve altı bayrağı üzerine dahi Kemer Edremitli El-hac Mehmed başbuğ nasb ve ta'yin olunmak üzere hâlâ Şam Valisi ve (E)mîr-ülhac olan vezîrim Abdullah Paşa edâm-Allah taâlâ iclâlelunun tarafından arz ve ilâm olunmağla imdi siz ki mumaileyhmasız işbu emr-i şerif-i âlişanım vusulünde vezîr-i müşarünileyhin ilâmı mucibince merkuman Mustafa ve Hacı Mehmed'i başbuğ nasb ve tâyin eyleyüb mukaddema fermanım olduğu üzere levendat-i merkumeyi bir an ve bir saat akdem tahrir ve tekmile ziyade dikkat ve ihtimam eylesesiz Ve siz ki başbuğ nasbolunan merkumansız levendat-ı merkumenin on üç bayrağı üzerine başbuğ nasb ve ta'yin olunduğunuz binaen mübaşir-i mumaileyh ma'rifetiyle levendat-i merkumeyi ol havaliden müntehab ve güzide yiğitlerden tahrir ve teknil ve yanınıza istishab eyleyüb Seraskeri-i müşarünileyhin maiyetinde mevcut etdirmekte ziyade dikkat ve ihtimam eylemeniz babında ferman-ı âlişanım sadır olmuşdur Buyurdum ki hükm-i şerifimle vardıkda bu babda vech-i meşruh üzere şeref- yafte-i südur olan işbu emr-i celil-ül-kadri ve veş-şân-ı vacib-ül-ittibâ' ve lâzım-ül-imtisalimin mazmun-ı itaat-makrunu ile âmil olub hilâfına vaz'u hareketden bîgayetin ihtiraz ve ictinab eylesesiz Şöyle bielsin alâmet-i şerife itimad kılâsın Tahriren fi 6 ramazan sene 1143. (15. III. 1731)

Kostantîniyyet-ül-mahruse [41]

11 – Revan canibine gidecek piyade askere başbuğ ta'yin edilen Karaosman oğlu Mustafa Ağa ile Yeğen Zade Seyyid Mustafa Ağa gitmek istemediklerinden, gitmemekte ısrar ederlerse haps edilmelerine dair

Kıdvet-ül-kuzatı vel-hükkâm ma'din-ül-fazli vel-keâm mevlâna Güzelhisar kadısı ziyde fazluhu ve kıdvet-ül-cmacidi vel-a'yan Aydın muhassılı vekili dergâh-ı mualâm gediklülerinden olub Aydın havalsinden levendat tahririne memur silâhtar Ahmed ziyde medhuma tevki-i refi-i hümayun vasıl olıcak malûm ola ki işbu sene-i müyemmenede halâ

[41] Bu vesikaların hepside, Manisa kadılık sicillerinden kopye edilmiştir.

Revan Seraskeri vezîrim Ali Paşa edâm-allâhu taâlâ iclâluhu maiyetinde mevcud olunmak üzere sen ki mübaşir-i mumailehsin marifetinle Aydın Aydın havalisinden tahriri ferman olan bin nefer mîrî piyade levandatin üzerlerine Karaosmanoğlu Hacı Mustafa ve Kırkağaç'da sakin Yeğen Zade Seyyid Mustafa ve Kemer Eşremid'li Hacı Mehmed ve Gördes'lü Sun'ullah ve Mustafa başbuğ nasb ve tâyin olunmak üzere bandan akdem müekkid emr-i şerif-i âlişanın isdar ve irsal kılınmışken merkurûn Karaosmanoğlu Mustafa ile Yeğen Zade Seyyid Mustafa şeref-bahş-i sudur olan emr-i şerif-i âlişanıma âdem-l itaatlerinden naşi bizler başbuğluğu kabul etmeyüz Devlet tarafına âdem gönderdük kendümüzi afvetdirirüz deyü başbuğlukdan istinkâf eylediklerinden başka sairlerini dahi başbuğluğu kabul etmeyen deyü takrik ve iğva etmeleriyle bu emr-i mühimmin ta'tiline bais oldukları deriseadetime arz ve ilâm olunub lâkin mukaddem ferman olduğu üzere merkuruların alâ eyyi hal başbuğ nasb ve ta'yin olunmaları mühim ve muktazi olmağla imdi senki mumaileyhsin işbu emr-i şerif-i âlişanım vusulünde kat'ta te'hir ve tevakkuf eylemeyüb merkur Karaosmanoğlu Mustafa ve Yeğenoğlu Seyyid Mustafa her ne mahalde iseler alâ eyyi hâl-buldurub levaendat-ı aletta'cıl tahrir ve tekmil ve bir neferi gerüye kalmamak şartıyla başbuğlarıyla maan Serasker-i mumaileyhin maiyetine sevk ve tesyirde ziyade tekayyüd ve ihtimam eylesiz Eğer merkurman Karaosmanoğlu Mustafa ve Yeğenoğlu Seyyid Mustafa bu def'a dahi başbuğlukdan nükûl edüb umur-ı mühimmin ta'tiline bais olmak ihtimallerim olur ise sairlerine mucib-i ibret olmak için ikisi dahi bilâtevekkuf zabıtları ma'rifetiyle ahiz ve Güzelhisar kalesine kal'abend eyleyüb ba'dehu muhkem haklarından gelmek için acelelen Deriseadetime arz ve ilâm eylemen babında ferman-ı âlişanım sadır olmuşdur. Buyurdumki hükm-i şerif... vardıkda vech-i meşruh üzere şerifyâfte-i sudur olan işbu emr-i celil-üş-şan-i vacib-ül-ittibâ' ve lâzım-ül-imitisalimizin mazmun-u itaat-makrunu ile âmil olub hilâfından bîgayetin ihtiraz ve ictinab eylesiz Şöyle bilesiz alâmet-i şerife itimad kılasız Tahyiren fi 15 şevval sene 1143. (23. IV. 1731)

Kostantiniyyet-ül-mahruse

[Arkası var]